

УДК [39+82]-057.4(437.3/.6)
М.Мушинка:784.3.03(=16)В.Гошовський](044)

Микола МУШИНКА

ВІДГОМІН ПРАЦЬ ВОЛОДИМИРА ГОШОВСЬКОГО У ЧЕХІЇ ТА СЛОВАЧЧИНІ

Цю статтю я присвячую 70-літтю з дня народження мого близького і давнього друга — академіка НАН України, доктора історичних наук (першого у незалежній Україні) проф. Степана Петровича Павлюка, директора Інституту народознавства НАН України у Львові, якого я (та не тільки я) вважаю найвизначнішим народознавцем сучасної України.

Своїми понад 500 науково-популярними працями та двома десятками індивідуальних монографій він став відомим далеко за межами України. Немалу славу у світі принесли ювіляріві журнал інституту «Народознавчі зошити», що виходять під його редакцією та колективна монографія «Етногенез та етнічна історія населення Українських Карпат».

В історію народознавства найзахіднішої гілки українського народу Пряшівщини С. Павлюк записався влаштуванням першої (і досі єдиної) колективної фольклорно-етнографічної експедиції у наш край 1992 року.

Приїжджаючи до Львова, я ніколи не оминаю гостинну хату Степана і його дружини Лесі та будинок Інституту в центрі Львова, який він перетворив у справжній палац народної культури і мистецтва.

Щастя тобі, дорогий Друже і Побратиме, на многая і благая літа!

Представлений короткий огляд стосунків академіка М. Мушинки з вченим, засновником двох нових ділянок музикознавства — кібернетичної етномузикології та музичного слов'янознавства — В. Гошовським. Ці стосунки були виражені як в особистих зустрічах, так і в листуванні, яке створює картину про неймовірну працьовитість вченого.

Ключові слова: В. Гошовський, листування, монографії, рецензії, статті.

Свою статтю я розпочну з короткого огляду власних стосунків з цим засновником двох нових ділянок музикознавства — кібернетичної етномузикології та музичного слов'янознавства. Я особисто спілкувався з ним від 1962 року до його смерті 1996 року. За цей 34-річний період ми тричі зустрічалися (у Львові та Празі) й інтенсивно листувалися. Досі я виявив у своєму архіві від нього 90 листів та листівок. Приблизно стільки же моїх листів до Гошовського мали би бути у його архіву у Львові. Основна частина нашого листування припадала на єреванський період життя і діяльності В. Гошовського (1975—1987). Частина нашого листування (одинадцять листів В. Гошовського та три листи мої) було опубліковано у додатку до моєї статті «Автобіографія Володимира Гошовського в його листах до мене» [17, с. 19—49].

З іменем В. Гошовського я був знайомий ще під час навчання у Празі у другій половині 60-х років. Чув я про нього, головним чином, від його учителя в ужгородській гімназії Івана Панькевича. Ставши молодшим науковим працівником Кабінету народної словесності при Університеті ім. П.Й. Шафарика у Пряшеві 1960 року, я читав деякі його статті у пресі України та Чехії, яка регулярно доходила до нашого кабінету. Особливо мене зацікавила його рецензія в журналі «Народна творчість та етнографія» на книгу Карла Веттерла «Народні пісні та танці» з району Валашські Клобоуки» [9, с. 146—147] та стаття про зібрані ним чеські та словацькі народні пісні на Закарпатті [34].

Хоч наше листування було із значними перервами, воно дає картину про неймовірну працьовитість вченого. Значна частина наших листів торкалася обміну літературою. Він постачав мене фольклорними виданнями Радянського Союзу, а його — такими ж виданнями Чехословаччини. Вже у першому своєму листі від 27 вересня 1962 року — у відповіді на моє письмове звернення до нього, він покладав великі надії на нашу співпрацю: «Я дуже радий, що наше заочне знайомство відбулося і сподіваюся, що наш діловий творчий контакт та творча співпраця сприятиме не тільки нашій науковій праці, але й славі та розвитку нашої рідної фольклористики». Це очікування сповнилося цілком.

У 1964 році я поступив у наукову аспірантуру у Київському університеті ім. Т.Г. Шевченка, звідки мене в тому ж році перевели в Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР ім. М. Рильського. Там ставлення до В. Гошовського було крайнє негативним. Його вважали «псевдонауковцем», «формалістом», «поклонником Заходу» тощо. Саме те спонукало мене до особистого знайомства з ним, яке відбулося, якщо не помиляюся, наприкінці 1964 року під час мого першого відрядження з Києва у Львів. У 1965 році ми зустрілись вдруге. В. Гошовський зробив на мене найкраще враження.

Довідавшись, що я є головним редактором «Наукового збірника Музею української культури у Свиднику» (далі — НЗ МУК), В. Гошовський попросив мене опублікувати у ньому його студію «Спроба генези одної лемківської весільної пісні», яку ніби відмовились публікувати і у Львові, і в Києві. Машинопис статті він мені передав. Я опублікував її у третьому випуску збірника [8, с. 261—274]. На жаль, в грудні 1965 року мою аспірантуру в Києві було скасовано через зв'язки з українськими дисидентами та перевіз їх «самвидаву» на Захід.

Четвертий випуск НЗ МУК я присвятив нашому спільному професору Івану Панькевичу. В ньому В. Гошовський на моє прохання опублікував «Листування Івана Панькевича з Філаретом Колесою» [4, с. 107—147]¹. На жаль, після виходу збірника мене було звільнено з університету та позбавлено усіх посад, включаючи посади головного редактора НЗ МУК, яку перейняв від мене Іван Мадцинський. Йому я передав і статтю В. Гошовського «Початки хорového співу на Закарпатті», присвячену засновникові першого багатоголосого церковного хору на Закарпатті «Гармонія» в Ужгороді — Константину Матезонському (1794—1858) [6, с. 97—104]. На жаль, ця стаття була останнім україномовним виступом В. Гошовського. Доступ до преси України В. Гошовському був дозволений лише після проголошення незалежності України 1991 року.

Щодо публікаційних можливостей В. Гошовський більше порозуміння, ніж в Україні, мав у Росії, зокрема у Москві, де завдяки таким вченим як Лев

Лебединський² та Пйотр Богатирьов³ опублікував крапці свої праці.

Тут для нього немаловажним був і той факт, що в Росії наукові праці В. Гошовського виходили набагато більшими тиражами, ніж би вони публікувалися в Україні. А посередництвом російської мови вони ставали більш відомими і поза межами Радянського Союзу, а деякі з них були перекладені чужими мовами. Наведемо найважливіші з них.

Окремими книжками в Москві вийшли: «Принципы и методы систематизации и каталогизации народных песен в странах Европы» [22]. В перекладі англійською мовою книга появилася в Канаді (Оттава, 1974); «Комплексный анализ песен» [15], «Украинские песни Закарпатья» [27]; «К.В. Квитка. Избранные труды в двух томах» [14]. Важливіші наукові статті В. Гошовського у збірниках та журналах Росії: «Фольклор и кибернетика» [28, с. 83—89]; «Семиотика в помощь фольклористике» [24, с. 120—133]; «К спору о Дилецком» [16, с. 137—146]; «Академик Филарет Колесса» [1, с. 106—111]; «Роль мелогографии в ареально-комплексных исследованиях Карпат» [23, с. 123—128] та інші⁴.

У 1971 році у Москві появилася капітальна праця Володимира Гошовського «У истоков народной музыки

² Лебединський Лев (1904—1992) — російський музикознавець та фольклорист, спеціаліст по башкирському фольклору. Заввідділом фольклору видавництва «Советский композитор» (1955—1965), голова Фольклорної комісії Союзу композиторів РСФСР (1962—1969), один з керівників Комісії народної музичної творчості Союзу композиторів РСФСР (1971—1974). Під його редакцією вийшла книга В. Гошовського «Украинские песни Закарпатья» (Москва, 1968).

³ Богатирьов Пйотр (1893—1971) — російський славіст, філолог, засновник структуралізму у фольклористиці. У міжвоєнний період, залишившись громадянином Радянського Союзу, жив і працював у Чехословаччині (Прага, Брно, Братислава, Закарпатська Україна). У 1940 році повернувся у Радянський Союз, працював професором Московського та Воронежського університетів. У 40—50 роках репресований. Після реабілітації наприкінці 50-х років працював науковим працівником у системі АН СРСР, а в 1964 році повернувся на пост професора Московського університету. Був неофіційним керівником моєї аспірантури; на консультації до нього, вже як пенсіонера, я їздив із Києва.

⁴ Повнішу бібліографію наукових праць В. Гошовського див. [2].

¹ Про І. Панькевича В. Гошовський на моє замовлення пізніше написав окрему статтю [7, с. 141—145].

славян» [26]. Це своєрідний вступ до нової наукової дисципліни «музичного слов'янознавства».

Після ґрунтовного вступу автора (с. 16—45), в якому дано характеристику музичного слов'янознавства, слідує чотири «Аналітичні нариси» (с. 50—296).

Першому з них, озаглавленому «По следам одной свадебной песни славян» (с. 50—80), В. Гошовський дає таку характеристику: «В основу настоящей работы положена статья автора «Спроба генези одної лемківської весільної пісні», опублікована в збірник «Науковий збірник Музею української культури у Свиднику», т. 3, Пряшів, 1967, с. 261—275» [26, с. 50]. Отже праця, забракована в Україні, вперше опублікована у Пряшеві, у перекладі російською мовою, лягла в основу нової наукової дисципліни — музичного слов'янознавства.

У 1974 році в органі Словацького народознавчого товариства Словацької академії наук «Informácie SNS» у Братиславі була опублікована піонерська праця В. Гошовського про формалізований опис музичних текстів за допомогою спеціальних аналітичних карт [35, с. 59—79]. Це була його доповідь, підготовлена на братиславський етномузикологічний семінар про використання ЕВМ у фольклористиці, на який радянські органи його не пустили. Доповідь В. Гошовського стала центральною темою обговорення цього семінару.

Книга В. Гошовського «У истоков народной музыки славян» знайшла широкий відгомін у кількох країнах. Лише наука Радянської України про неї взято мовчала.

Книга появилася у чеському перекладі [36]. Це не дослівний, а значно перероблений і доповнений автором переклад російського видання. Деякі приклади в ній поповнені чеськими, моравськими та словацькими зразками. У перекладі суттєво поповнений і список літератури та подано новий вступ автора. Та найсуттєвішим поповненням чеського видання книги є розвідка перекладачів Ольги та Франтішека Грабалових «Володимир Гошовський та його шлях до джерел народної музики слов'ян» [38, с. 315—325].

Це — одна з найповніших студій про життя і наукову діяльність В. Гошовського. Автори узагальнюють: «Значення праці В. Гошовського полягає і

в тому, що вона нав'язує на ряд суміжних наукових дисциплін. Отже її ділові відомості та часткові методичні принципи можуть знайти багатогранне застосування [...]. Є то праця, що рішає принципіальні питання, випробуючи їх новим інструментарієм. Вона відкрита новим висновкам, оскільки узагальнює те, що було перед нею, але одночасно, до певної міри, стоїть на початку нової наукової дисципліни» [38, с. 329]⁵.

Наукова працівниця Інституту етнографії та фольклору Чехословацької Академії Наук у Брно Ольга Грабалова (1930—2017) була однією з найвизначніших дослідниць життя і наукової діяльності В. Гошовського. Крім перекладу наведеної його книги, вона, як єдина учасниця з Чехословаччини Першого Всесоюзного семінару по машинним аспектам алгоритмічного формалізованого аналізу музичних текстів у Єревані — Диліжані 1975 року — (МАОФАТ'75), виступила на семінарі з доповіддю «Повтор як елемент побудови народної пісні» [11, с. 159—164]. Пізніше у чеській фаховій пресі вона подала детальний звіт про цей семінар та прорецензувала збірник його матеріалів, підготовлений до друку В. Гошовським і презентований на семінарі [37, с. 3]⁶. Перу О. Грабалової належить і некролог за В. Гошовським [39, с. 252—253].

Певним додатком до чеськомовного видання книги В. Гошовського є його стаття «Антиметабола», опублікована у моравському науковому журналі «Národopisné aktuality» [33, с. 203—208].

В останній період свого життя В. Гошовський чимало зусиль доклав до запровадження своєї системи Універсального структурно-аналітичного каталогу (УНСАКАТ) у Чехословаччині. На жаль, наперекір частковим результатом, ця ідея тут не мала тривалого застосування.

Однією з його пропозицій був проект заснування наукового центру карпатознавства при Науководослідному кабінеті україністики Пряшівського університету або Музеї української культури у Свиднику [3, с. 25—30]. На жаль, при жодній з цих установ не було реальних умов для заснування такого центру.

Праця В. Гошовського «Біля джерел народної музики слов'ян» у наукових колах Чехословаччини зу-

⁵ Переклад з чеської автора.

⁶ У перекладі російською мовою її рецензія появилася під назвою [10, с. 104—105].

стрілася з дуже позитивними відгуками. Прихильні рецензії на неї опублікували майже усі чеські та словацькі народознавчі журнали. Не вдаючись до аналізу рецензій на цю працю, я наведу лише імена чеських та словацьких рецензентів, які її оцінювали.

Провідний чеський етномузиколог Карел Веттрл (1898—1979) дав високу оцінку вже її російськомовній версії [30, s. 60—61]. Чеськомовний переклад книги позитивно оцінили: словацький фольклорист та громадський діяч Андрей Сулітка (1945) — в подальшому директор секретаріату Ради національних меншин Уряду Чеської республіки [43, s. 221—222], працівниця Народознавчого інституту Словацької академії наук Соня Бурласова (1927) [44, s. 627—628]. У згадуваному вже чеському народознавчому часописі «Český lid» високу оцінку чеськомовній книзі Володимира Гошовського дав завідувач етномузичного відділу Інституту етнографії та фольклору Чехословацької академії наук у Празі Ярослав Маркл (1931—1985) [32, s. 53—54].

У 1984 році у «Збірнику Філософського факультету Брненського університету» була опублікована програмна стаття В. Гошовського «Мелодичні парадигми пісень словацько-українського ареалу» (російською мовою з чеським резюме) [5, s. 33—34]⁷. Праця побудована на аналізі 153 словацьких та 167 українських пісень, укладених у комп'ютер за допомогою аналітично-синтетичної карти В. Гошовського УНСАКАТ.

Щодо кібернетичної етномузикології, то одну з кращих своїх наукових праць на цю тему В. Гошовський опублікував в журналі «Český lid». Це праця «Кібернетична етномузикологія — джерела — сутність — перспективи» [40, s. 1—6]. Редакція найдавнішого чеського народознавчого наукового журналу опублікувала її на першому місці, як передову статтю, надавши їй, таким чином, виняткове значення. Стаття обговорювалася на кількох наукових семінарах та конференціях не лише у Чехії, але й у Словаччині, і була поштовхом до впровадження кібернетичної етномузикології також у Чехословаччині.

⁷ У статтю недбалою коректурою її верстки вкралися численні помилки не лише друкарські, але й суттєві, на які автор звернув мою увагу в дарчому примірнику відбитки статті. На жаль, редакція збірника відмовилась опублікувати поправки.

Крім книги «Біля джерел народної музики слов'ян» високу оцінку в наукових журналах Чехії та Словаччини здобули й інші праці В. Гошовського:

1. Студію «Фольклор и кибернетика» прорецензував науковий працівник Інституту етнографії і фольклору Чехословацької академії наук у м. Брно Яромір Гелнар (1931—1990) [46, с. 3].

2. Збірник «МААФАТ—75» — Ольга Грабалова [31, с. 3] та Микола Мушинка [45, с. 3].

3. «Українские песни Закарпатия» — фаховий працівник етномузичного відділу Інституту Чехословацької академії наук у Брно Марта Тонцова [29, с. 2] та Микола Мушинка [12].

Статті про В. Гошовського містять чеські енциклопедичні довідники. В енциклопедії «Lidov kultura» («Народна культура») Марта Тонцова його представила як «українського філолога, музичного фольклориста та педагога» [41, s. 82—83]. Найґрунтовнішу енциклопедичну статтю про В. Гошовського опублікував науковий працівник Інституту музикознавства Університету ім. Масарика в Брно Петер Х. Калина (1978) [47]. В ній він, між іншим, наголосив: «Гошовський у своїй теорії до певної міри застосовує в етномузикології постули, відомі із загальної славістики, яка на основі порівняльного дослідження сучасних слов'янських мов та їх збережених історичних варіантів намагається відтворити теоретичний праобраз тих мов, відомий під назвою праслов'янська мова. Ця виняткова теорія Володимира Гошовського, як і його розуміння музичної славістики, однак досі не знайшли етномузикологів, які б систематично продовжували його працю» [47].

В архіві В. Гошовського у Львові зберігаються листи від таких його чеських кореспондентів: Франтішек Бонут, Ярослав Маркл (Прага), Душан Голи, Їржі Вислоужіл, Карел Веттрл, Андрей Сулітка (усі Брно). Із науковців Словаччини з ним листувалися: Соня Бурласова, Аліца та Оскар Елшеки, Ондрей Демо (Братислава) та Олена Рудловчак (Пряшів) [21, с. 75—85]. Як з'ясує В. Пасічник, чеські та словацькі фольклористи першими відгукнулися у пресі на праці В. Гошовського [21, с. 80]. За його підрахунками В. Гошовський в Україні за життя опублікував 17 праць, а за її межами — 74 [21, с. 80].

Кілька статей присвятив Володимир й автор цієї статті: *Етномузиколог, який випередив свою добу.*

З приводу смерті Володимира Гошовського [13]; Володимир Гошовський і Чехословаччина [19, с. 61—72]; Пошана етномузикологу В. Гошовському [20]; В Ужгороді вшанували В. Гошовського [25].

У кінці своєї статті я коротко розповів про історію статті про Володимира Гошовського, опубліковану на сторінках ж. «Slovenský národopis», згодом в окремії брошурі.

У 1988 році працівники Краєвого управління Державної безпеки (ŠtB — аналогія радянського КДБ) у Пряшеві спровадили мене до краєвого бюро в Кошицях, де зачитали мені, тоді кочегарові без права публікуватися, «останнє попередження» приблизно такого змісту: «*Ваші праці, публіковані на Заході, є на межі карного вчинку, тому якщо ви будете і надалі продовжувати в їх публікуванні, будете засуджені за таким-то параграфом (антидержавна та антирадянська діяльність)*». На моє прохання навести хоча би одну з таких праць, було названо англomовну «Енциклопедію України» («Encyklopedia of Ukraine»), що виходила у канадському місті Торонто під редакцією проф. Данила Струка і в якій я, працюючи кочегаром, був відповідальним редактором за статті з етнографії та фольклористики. Я просив назвати бодай одну мою «антидержавну» та «антирадянську» статтю цієї енциклопедії. Мені пояснили, що ціла «Енциклопедія України» має антирадянський та антикомуністичний характер, отже з точки зору чехословацького законодавства вона є «антидержавною» й «антирадянською», а я, як член редколегії енциклопедії, є її співавтором. Я попросив зняти з мене заборону друку і дозволити регулярно публікуватися у Словаччині, і я не буду змушений публікувати свої неполітичні фольклорно-етнографічні праці за межами своєї країни.

Через пару тижнів мене відвідали двоє працівників Краєвого управління Державної безпеки у Кошицях з повідомленням, що «вищі органи» дозволили мені «одноразову публікацію в словацькій (не українській!) пресі Словаччині». На підставі цього дозволу я написав статтю до 65-річчя Гошовського, яку вислав на авторизацію ювілярові. Той суттєво виправив і доповнив її, і вона появилася на сторінках журналу Словацької Академії Наук «Slovenský národopis» [42, s. 650—656].

Майже одночасно (у тому ж 1988 році) в «Encyclopedia of Ukraine» (т. 2, с. 230) появилася

моя стаття «*Hoshovskyj Volodymyr*» без підпису, а на вступній сторінці енциклопедії моє ім'я, як відповідального редактора за ділянку «Ethnography, Folklore», було замінено псевдонімом «*Mykola Hnatiukivskyj*». Цим псевдонімом в енциклопедії були підписані й мої статті більших розмірів.

Переконавшись, що «останнє попередження» було спробою органів безпеки залякати мене (оскільки у моїх статтях не було нічого, що би суперечило законам Чехословаччини), я, порадившись з юристом, дозволив редакції в наступних трьох томах підписувати мої статті повним іменем, не псевдонімом. У наступних томах моє ім'я, як відповідального редактора ділянки «Етнографія, Фольклор», було поповнене іменем канадського фольклориста Богдана Медвідського. Мої праці продовжували і надалі публікувати і в інших виданнях Заходу.

Згодом мою статтю про В. Гошовського із журналу «Slovenský národopis» у перекладі українською мовою М. Козака було опубліковано у довіднику «*Володимир Леонідович Гошовський. Біобібліографічний покажчик наукових праць*» [18, с. 6—15]. Наводжу це як приклад абсурдності ставлення комуністичного режиму Чехословаччини до «інакодумців».

Наближається століття з дня народження цього визначного українського вченого, який на цілу генерацію випередив свою добу. Після його смерті й кібернетична етномузикологія, і музичне слов'янознавство зробили значний крок вперед. Та піонери цих нових ділянок славистики якось призабули. Найліпшим вшануванням століття з дня народження Володимира Гошовського в Україні було би перевиданням його праць українською мовою.

1. Академик Филарет Колесса. К 100-летию со дня рождения // Советская музыка. — 1971. — № 9. — С. 106—111.
2. Гошовський Володимир. Біобібліографічний покажчик наукових праць / Володимир Гошовський. — Львів : Львівська організація Спілки композиторів, 1992. — 26 с.
3. Гошовський В. До питання функціонування наукового центру карпатознавства / В. Гошовський // Благовісник праці: Науковий збірник на пошану академіка М. Мушинки / упоряд. М. Зимомря. — Пряшів ; Ужгород, 1998. — С. 25—30.
4. Гошовський В. Листування Івана Панькевича з Філаретом Колессою / В. Гошовський // Науковий

- збірник музею української культури у Свиднику / голов. ред. М. Мушинка. — Пряшів, 1969. — № 4. — С. 107—147.
5. *Гошовський В.* Мелодические парадигмы песен словацко-украинского ареала / В. Гошовський // *Sborník prací filozofické fakulty Brněnské univerzity.* — Н. 19—20. — Vno, 1984. — S. 33—44.
 6. *Гошовський В.* Початки хорового співу на Закарпатті / В. Гошовський // *Науковий збірник Музею української культури у Свиднику* / відп. і голов. ред. І. Чабиняк. — Пряшів, 1972. — № 6. — С. 97—104.
 7. *Гошовський В.* «Професор Іван Панькевич у моєму житті» / В. Гошовський // *Матеріали наукової конференції, присвяченої пам'яті Івана Панькевича*, 23—24 жовтня 1992 р. — Ужгород, 1992. — С. 141—145.
 8. *Гошовський В.* Спроба генези однієї лемківської весільної пісні / В. Гошовський // *Науковий збірник Музею української культури у Свиднику: Присвячений пам'яті Володимира Гнатюка* / голов. ред. М. Мушинка. — Пряшів, 1967. — № 3. — С. 261—274.
 9. *Гошовський В.* Чеські народні пісні та танці / В. Гошовський // *Народна творчість та етнографія.* — Київ, 1961. — № 4. — С. 146—147.
 10. *Гралова О.* Народная песня и ЭВМ / О. Гралова // *Вестник общественных наук АН Арм. ССР.* — Ереван, 1977. — № 3. — С. 104—105.
 11. *Гралова О.* Повтор как элемент построения народной песни / О. Гралова // *МАНФАТ'75: Матеріали / составление, общая редакция, предисловие В. Гошовского.* — Ереван, 1977. — С. 159—164.
 12. *Дукля.* — Пряшів, 1969. — № 3.
 13. *Дукля.* — Пряшів, 1997. — № 2. — С. 69—74. *Передруки:* «Карпатський край». — Ужгород, 1997. — № 6—10. — С. 100—102; «*Národopisná revue*». — Strážnice, 1997. — Č. 3—4. — S. 148—150 (чеською мовою); «*Slovenský národopis*». — Bratislava, 1997. — Č. 1. — S. 107—110 (словацькою мовою).
 14. *Квитка К.В.* Избранные труды: в 2-х т. / К.В. Квитка; составление и комментарии В.Л. Гошовского. — Москва: Советский композитор, 1971. — Т. 1. — 384 с.; 1973. — Т. 2. — 424 с.
 15. Комплексный анализ песен. Аналитические карты Генерального каталога русской народной песни. — Москва: Музфонд СССР, 1967. — 34 с.
 16. К спору о Дилецком // *Советская музыка.* — 1967. — № 9. — С. 137—146 / співавтор І. Дурнев.
 17. *Мушинка М.* Автобіографія Володимира Гошовського у його листах до мене / М. Мушинка // *Пам'яті Володимира Гошовського. 1922—1996: збірник статей та матеріалів* / НАН України; ЛНБ ім. В. Стефаника; упорядник В. Пасічник. — Львів, 2006. — С. 19—49.
 18. *Мушинка М.* Володимир Гошовський і сучасна етномузикологія. До 65-річчя з дня народження / Володимир Гошовський // *Володимир Гошовський. Біо-бібліографічний покажчик наукових праць.* — Львів, 1992. — С. 6—15.
 19. Народній пісні я життя своє присвятив: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті видатного українського етномузиколога В. Гошовського / редактор та упорядник Володимир Пасічник. — Львів, 2001. — С. 61—72.
 20. Нове життя. — Пряшів, 2001. — № 45—46. — С. 1—2. — (Передрук: Гомін України. — Торонто. — № 42. — С. 7).
 21. *Пасічник В.* Наукові контакти Володимира Гошовського / В. Пасічник // *Наукові збірники Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка.* — 2014. — Чис. 33. — С. 75—85.
 22. Принципы и методы систематизации и каталогизации народных песен в странах Европы. — Москва: Музфонд СССР, 1966. — 74 с.
 23. Роль мелогографии в ареально-комплексных исследованиях Карпат // *Карпатский сборник.* — Москва: Институт этнографии АН СССР, 1976. — С. 123—128.
 24. Семиотика в помощь фолклористике // *Советская музыка.* — 1966. — № 11. — С. 100—106 / німецький переклад: у збірнику «*Sinn und Bedeutung in der Musik*». — Darmstadt, 1990. — S. 120—133.
 25. Трибуна. — Ужгород, 2010. — 25 грудня.
 26. У истоков народной музыки славян. Очерки по музыкальному славяноведению. — Москва: Советский композитор, 1971. — 304 с.
 27. Украинские песни Закарпатья / український переклад: В. Гошовський. — Москва: Советский композитор, 1968. — 478 с.; *Українські пісні Закарпаття* / переклад Р. Пасічник та В. Пасічник; НАН України. ЛНБ ім. Стефаника. — Львів, 2003. — 448 с.
 28. Фольклор и кибернетика // *Советская музыка.* — 1964. — № 11. — С. 74—83; № 12. — С. 83—89.
 29. *Český lid.* — Praha, 1970. — Č. 2.
 30. *Český lid.* — Praha, 1973. — Č. 1. — S. 60—61
 31. *Český lid.* — Praha, 1976. — Č. 3.
 32. *Český lid.* — Praha, 1977. — Č. 1. — S. 53—54.
 33. *Hošovskij V.* Antimetabola / *Hošovskij V.* // *Národopisné aktuality.* — Strážnice, 1978. — Č. 3. — S. 203—208.
 34. *Hošovskij V.* České a slovenské písně v ukrajinském folkloru Zakarpatské oblasti USSR / *Hošovskij V.* // *Český lid.* — Praha, 1961. — Č. 5. — S. 203—211; 1962. — Č. 2. — S. 74—76.
 35. *Hošovskij V.* Katalogizační analýza. Algoritmus úplného formalizovaného popisu / *Hošovskij V.* // *Informácie Slovenskej národopisnej spoločnosti pri SAV v Bratislave.* — Bratislava, 1974. — Č. 1—4. — S. 59—79.
 36. *Hošovskij Volodymyr.* U pramenů lidové hudby Slovany. Studie z hudební slavistiky / *Hošovskij Volodymyr*; z ruštiny přeložili a studii napsali Olga a František Hrabalovi. — Praha: Suprafon, 1976. — 336 stran + 16 stran obrazových příloh.
 37. *Hrabalová O.* MAAFAT'75 / *Hrabalová O.* // *Český lid.* — Praha, 1976. — Č. 3.

38. Hrabalová O. Volodymyr Hošovskij a jeho cesta k pramenům lidové hudby Slovanů / Hrabalová O., Hrabal F. // U pramenů lidové hudby Slovanů. — Praha, 1976. — S. 315—325.
39. Hrabalová O. Zemřel Volodymyr Hošovskij / Hrabalová O. // Český lid. — Praha, 1997. — Č. 3. — S. 252—253.
40. Kybernetická etnomuzikologie; prameny — podstata — perspektivy // Český lid. — 1992. — Č. 1. — S. 1—6.
41. Lidová kultura. Národopisná encyklopedie Čech, Moravy a Slezska. — 1 svazek / hlavní redaktoři: Stanislav Brouček a Richard Jeřábek. — Praha, 2007. — S. 82—83.
42. Mušíňka M. Volodymyr Hošovskij a moderná etnomuzikológia. K 65 narodeninám / Mušíňka M. // Slovenský národopis. — Bratislava, 1987. — Č. 4. — S. 650—656.
43. Národopisné aktuality. — Strážnice, 1977. — Č. 3 — S. 221—222.
44. Slovenský národopis. — Bratislava, 1977. — Č. 4. — S. 627—628.
45. Slovenský národopis. — Bratislava, 1978. — Č. 3.
46. Věda a život. — Praha, 1965. — Č. 3.
47. P. Ch. Kalina. Hošovskij, Volodymyr Leonidovyč // Český hudební slovník osob a institucí. — Brno, 2008. — Режим доступа: https://is.muni.cz/el/1421/jaro2013/UJ_46/um/hosovskij.pdf.

Микола Мушінка

ОТЗВУКИ РАБОТ
ВЛАДИМИРА ГОШОВСКОГО
В ЧЕХИИ И СЛОВАКИИ

Представлен краткий обзор отношений академика М. Мушинки с ученым, основателем двух новых участков музыковедения — кибернетической этномузикологии и музыкального славяноведения — В. Гошовским. Эти отношения были выражены как в личных встречах, так и в переписке, и создают картину о невероятном трудолюбии ученого.

Ключевые слова: В. Гошовский, переписка, монографии, рецензии, статьи.

Mykola Mushynka

VOLODYMYR HOSHOVSKYI'S WORKS
ECHO IN CZECH REPUBLIC AND SLOVAKIA

A brief overview of the relations of academician M. Mushynka with the scientist, the founder of two new sections of musicology — cybernetic ethnomusicology and musical Slavic studies — V. Hoshovskyi — is presented. These relationships were expressed both in personal meetings and in correspondence, which creates a picture of the incredible hard work of a scientist.

Keywords: V. Hoshovskyi, correspondence, monographs, reviews, articles.